

Transboundary Environmental Monitoring in the Turów Region

Original title: Transgraniczny system monitoringu środowiska w regionie kopalni Turów

Author(s): Maja Górnicka, Zuzanna Siwik, Sebastian Szopa, Katarzyna Malanowska, Martyna Grabiszewska, Aleksandra Stefańska

Economic and territorial dimensions | Original language: Polish

Publication status: educational proposal. Organisations named in the source are proposed partners; publication does not imply their formal endorsement or participation.

VIZJA UNIVERSITY

VIZJA University

Warsaw, Poland

Grant Agreement No. 101235886

**Funded by
the European Union**

TRANSGRANICZNY SYSTEM MONITORINGU ŚRODOWISKA W REGIONIE KOPALNI TURÓW

1. Opis wstępny:

Region Bogatynia–Hirschfelde/Zittau jest obszarem pogranicza, na którym od lat występują napięcia ekologiczne związane z działalnością Kopalni Węgla Brunatnego Turów. Po niemieckiej stronie zgłaszane są problemy takie jak:

- obniżanie poziomu wód gruntowych
- spadek jakości powietrza
- hałas i drgania
- ograniczona wymiana informacji między instytucjami

Mieszkańcy i samorządy PL–DE nie mają wspólnego źródła rzetelnych danych środowiskowych. Informacje są rozproszone, nieporównywalne i często obciążone konfliktem narracji.

Projekt zakłada stworzenie transgranicznego systemu monitoringu środowiska, który w jednym miejscu będzie zbierał i udostępniał dane dotyczące jakości powietrza, wód i hałasu.

Celem jest zwiększenie przejrzystości, współpracy i świadomości ekologicznej mieszkańców po obu stronach granicy.

2. Matryca logiczna projektu

Problem/potrzeba	Brak wspólnego, transgranicznego systemu monitorowania wpływu kopalni Turów na środowisko po stronie PL–DE. Rozbieżne dane i narracje – brak zaufania społecznego. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.
Cel ogólny	Poprawa jakości informacji środowiskowej oraz wzmocnienie współpracy ekologicznej w rejonie pogranicza PL–DE (Bogatynia – Zittau – Hirschfelde).

Cele szczegółowe	Utworzenie wspólnego systemu monitoringu powietrza, wód i hałasu. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez edukację. Usprawnienie dialogu między instytucjami polskimi i niemieckimi.
Działania	Instalacja 10 transgranicznych czujników jakości powietrza i wód. Opracowanie wspólnej platformy internetowej PL–DE z danymi środowiskowymi. Warsztaty i spotkania informacyjne dla mieszkańców (PL i DE). Publikacja rocznego raportu transgranicznego o stanie środowiska.
Produkty	8 warsztatów ekologicznych. 10 czujników środowiskowych zainstalowanych na pograniczu.
Rezultaty	Zwiększona świadomość ekologiczna. Poprawa współpracy między instytucjami granicznymi. Lepsza jakość i dostępność danych o środowisku.
Wskaźniki KPiS	Liczba zainstalowanych czujników – min. 10. Liczba użytkowników platformy online – min. 5000 osób/rok. Liczba uczestników warsztatów ekologicznych – min. 300 osób.
Ryzyka i założenia	Sprzeczne interesy polityczne samorządów. Awaryjność czujników. Mieszkańcy będą zainteresowani ekologiczną edukacją. Partnerzy zapewnią dostęp do infrastruktury.

3. Indicator fiches (karty wskaźników)

Wskaźnik 1: Liczba zainstalowanych czujników środowiskowych

Definicja: Liczba działających czujników monitorujących powietrze, hałas i wodę.

Źródło danych: Protokoły instalacyjne, dokumentacja techniczna.

Metoda pomiaru: Liczenie fizycznie zamontowanych urządzeń + test działania.

Częstotliwość raportowania: Raz – po zakończeniu instalacji.

Wskaźnik 2: Liczba użytkowników platformy PL-DE

Definicja: Liczba osób, które odwiedziły platformę z danymi środowiskowymi.

Źródło danych: Google Analytics / logi serwera.

Metoda pomiaru: Wejścia użytkowników.

Częstotliwość: Co miesiąc.

Wskaźnik 3: Liczba uczestników warsztatów ekologicznych

Definicja: Liczba osób biorących udział w spotkaniach, szkoleniach i wydarzeniach.

Źródło: Listy obecności.

Metoda: Zliczanie podpisanych list.

Częstotliwość: Po każdym wydarzeniu.

4. Plan monitoringu i ewaluacji (M&E Plan)

Monitoring bieżący:

Sprawdzana frekwencja i obecność na warsztatach, szkoleniach i spotkaniach – prowadzona co wydarzenia przez koordynatorów wydarzeń.

Comiesięczny monitoring logowań na platformie, szybka reakcja na ewentualne problemy techniczne.

Ciągłe monitorowanie czujników - w razie pogarszających się wyników, będą podejmowane działania.

Ewaluacja pośrednia:

Kwartalne zebranie i porównanie wyników dot. liczby uczestników, aktywności na platformie, raportów z czujników.

Ewaluacja końcowa: Analiza osiągnięcia celu głównego (wzrost świadomości, lepszy dostęp do wiedzy, poprawa współpracy).

Porównanie wskaźników zaplanowanych i osiągniętych.

Raport końcowy – podsumowanie działań, wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Projekt opracowany przez: Maja Górnicka, Zuzanna Siwik, Sebastian Szopa, Katarzyna Malanowska, Martyna Grabiszewska, Aleksandra Stefańska